

VIRÁGOSKERT

SZÉPIRODALMI FOLYÓIRAT
A MAGYAR FALU HAVI MELLÉKLETE

FELELŐS SZERKESZTŐ: ZSIRKAY JÁNOS

Édesanyám

Irtta: Kovács Kálmánné

Lelki szemem előtt sokszor élém jön-gyermekkorom. A kis falusi ház, fehér rózsáival befuttatott falaival, virágos udvarával, a kis kerti padok és asztalokkal. S a mult ködös felhői között élém jön az édesanyám törekeny természetével, kedves arcával. Szinte érzem puha keze simogatását, szelid kék szeme tekintetét, s mintha hallanám kedves hangját, mintha mondaná: „Szeretlek, kisleányom.”

Édesapámat korán elvesztettem, reá csak homályosan emlékszem. Egyetlen testvérem, a nálam több évvel idősebb bátyám korán kikerült az életbe, így édesanyám szeretetét közelről csak egyedül élveztem, s én is szívem nagy szeretetét anyámnak adtam.

Víg ugrándozással jártam mindig falum utcáit, szaladgálva erdőn, mezőn, huncut pajtásokkal, s a játszástól kifáradva, utam anyám karjaiba vitt. Istennem, mily jól esett fejem vállára hajtani.

A bohó gyermekkor hamar elrepült felettem.

Egy napon édesanyám vonatra ültetett és egy intézetbe vitt iskoláztatásra. Mikor otthagytam egyedül, a lelkemet nagy szomorúság erte. Én, aki szabadon futkostam szülőfalum utcáit s az enyém volt az egész határ, abban a hatalmas nagy épületben úgy éreztem magam, mintha bezártak volna. Rab-madár érezheti úgy magát a kalitkában. Mindig az ablakhoz futottam s könnyes szemmel néztem a tovaszálló felhőket. Egy vágyam volt, csupán: az ablak vasrácsát kifeszíteni s valahogyan megszökni onnan.

Hetekig tartott ez az állapot. Tanárnőim nem tudták, mit tegyenek velem. Az orvos is megvizsgált. Az intézet orvosa megállapította, hogy a honvágy s az anya utáni vágyódás gyötör.

Ennek a sápadtsága ül ki az arcomra.

Egyik napon levél jött anyámtól: „Kisleányom, tanulj szorgalmasan, apa nélkül állunk, hogy később az életben megállj a helyed, s nekem is támaszom

légy.” Eddig szolt a levél. Ez a levél mintha felébresztett volna. Könnyeim letörölve, erős kisgyermek-akaratommal beálltam a küzdő emberek sorába. Sok kitartással, szorgalommal multak a tanulási évek, melyek alatt a vakáció lelkem sóvárgásának a tündérkertje volt.

Napsugaras napja volt az életemnek, amikor a vakációra hazaérkeztem virágos otthonomba, ahol várt reám az édesanyám. S mikor kenyérkereső nagleány lettem, olyan boldog voltam édesanyám oldalán. Kart karbaöltve sétálgattunk s csak halvány, sóvárgó vágyakozásként élt a lelkemben az érzés, hogy ennél a szeretetnél más is vár reám még az életben.

Hirtelen jött a szerelem, mint a nyári zivatar. Fogékony lelkemet magához ragadta bár, de anyámról nem tudtam lemondani, elszakadni.

Igy férjüram két asszonyt vitt a házhöz.

Nem sokáig tartott a boldogság. Asszonyéletemnek egy havas, hideg februári nappán történt. Második gyermekemet, az alig pár hetes kisleánykamat öleltem magamhoz nagy boldogan, mikor édesanyám hirtelen megbetegedett. Hiába volt kétségbeesett marasztalásom, ápolásom, elment, el örökre. Szelid szeme lezárult, jóságos szíve megszűnt dobogni. Fájdalmam végtelen volt, azt hittem, belepusztulok a bánatomba. Fehér bőlesőben csöpp kisleánykám hívogatott apró kezével, nagyobbik gyermekem, a fiam meleg szeretettel simult hozzám, kis gyermekeimet átölelve, mentem a nehéz jövő felé, jó anyám emlékét őrizve. De az ő képe csak nem halványodik. Él, él a szívemben, a lelkemben.

S vidám gyermekaim között kedves otthonomban, ha bánt az élet, ha küzdök a nehéz anyagi gondokkal, bajokkal, vigaszt nyújt a szeretett szó, ha fel-tör az ajkamba és cireboghatsz:

— Ó, te jó, te drága édesanyám!...

A KIS FECSKÉK

Irta: SZOMBATHY JÓZSEF kisiparos

Zord, esős délutánon egy pusztai kiküldetéssel megbízott kedves iskolai igazgatóval társalgok családi körében — körülövezetten zsongó, ártatlan gyermekei csevegésével és élettársának szelíd, mindenben meg-egyező lágy, anyáskodó nézésével.

Több afféle beszélgetésünk befejezése után az igazgató rátereli figyelmemet az ittmaradt kis fecskékre. Arra a későn nemzett ivadéokra, amely már az anyamadarakkal és az előbbi költésből származott testvéreikkel, a tengerentúli nagy távolságra, elindulni már képtelen volt.

Ittrekedtek tehát szegénykék — anyai védelem és testvéri szeretet nélkül gyengén, gyámoltalanul, rokntalanul, meleg fészek és tanácsadó nélkül.

En, mint örökösén a városba bezárt ember, egy ilyen fecsketársadalommal, úgyszólván, mitsem törődöm, legfőljebb látom, hogy a villanyvilágító-oszlop hegyén elhelyezett huzalokon sereglenek olykor-olykor nagyszámú fecske madarak szeptember hó végén, sorban ülve azokon egymás mellett, mint tán a szentolvasó fekete gyöngyfűzér szemei.

Ezeket látom, mondom, de egyébként mit törődöm én a csevegésükkel: a fecske nyelven elcsipogott panaszos beszédükkel, amely pedig lehet, hogy eképpen szól emberi értelemre lefordítottnak: hogy, hol van a mamánk?

Hol késik ennyi ideig? Miért nem hoz már legyecskét és egyéb tápláló rovarkákat a mi begyünkbe. hiszen még mi önmagunkban gyámoltalanok vagyunk a táplálékunk megszerzésébe.

Istenem! milyen éhesek vagyunk és mennyire, de mennyire hiányzik a mi szívünknek édesanyánk csergése, intelve és éjszakára testének melegítése.

Itt állunk — vagy mondjuk — szállunk tanács-talanul, bizonytalanul, mint egy cserbenhagyott szabadsághős ember egymagában.

A bizonytalanság réme reánehazül szívükre, hogy vajjon mi lesz velünk, ha a zord időjárás odujában kényszeríti maradni a legyecskét, a szunyogot, a lep-két, a „mindent, ami a mi életünknek létkelléke.

Édesanyánk nem jön.

Édesapánk meg, aki segédkezett jóanyának falánságunk csillapítására, hogy mentől kövérebb falat-kák tűnhessenek el mohó étvágunk tartályában, meg-lehet, hogy tán már előbb elment terepszendére és visszajövet csak pillanatnyilag értekezett édesanyánk-kal és újra belevetette magát a költözködési gondok sokféleségébe. Elrepült, hogy csak egy búcsúcsics-ergést is hallatott volna felénk. Így tehát, testvéreim, mi teljesen magunkra hagyottan, árván állunk itt, tél-nek elébe nézve, könnyű öltözetünkkel, a megfagyás rémének, vagy az éhenpusztulásnak kitéve.

Hát nem borzasztó ez?

Míntha így cseverészett volna egysorjában ülve azon a villanydrótozaton a fecskesereg.

Autóköltésre nem telik egy pusztára kiküldött igazgatótanárnak. Tehát csak lófogaton rója a pusztát. Mélyen bent ezúttal is már a határ kiellenségében.

A lovak nem bírják egyarányban a folytonos trappot. Néha meglassulnak bix azok annyira, mint az ökröszekérlőget.

Zajt sem üt a kocsikerék a homokban. Az értel-mes kocssal tehát szóba ereszkedhetik az utazó, ha nem utálja a parasztot, amelyet, ha netalán mégis utálna egyik-másik kocsikázó úr, bocsássa meg Isten-neki ezt a vétkét. Igazgató urunk, aki éppen szereti a Rónát és a puszták lakóját és általában a nép gyer-mekeit, ismerős már a kocsis előtt és egy ilyen zajta-lan kerékforgás időközén megszólal a kocsis.

Kún-parasztosan adom vissza a beszédét. Azt mondja:

— Nizze, tekintetős uram, a főcskéket, gyűnnek ám felénk a lószagra ugyancsak!

A tekintetes körüljártatja a tekintetét a tájon és tényleg egy fekete raj közelg a légen át, az út teker-vényein végig, mindenütt csavargózva úgy, amiként a fekete kocsiátnyom jelzi a lófogat útjának irányát.

Mi ez, tűnődik az igazgató úr, hogy mindenütt a kocsinyomot választják repülésük irányául a fecskék?

— Hát, kéröm, — feleli a kocsis, — a legyeket kergetik, amik a lovakat lepik, ha pusztázik velik az embőr.

— Mög osztán az út szélén fölzavart rovarokat vadásszák, amik a kocsizőrejtől ló-szusszantástól ilyenkor föl szoktak rebbenni. Ezért kacskaringóznak a fecskék a pusztázó fogatok nyomán.

Tehát létfenntartás céljából. Ösztönből, amit Isten plántált beléjük az Ő bölcsességéből.

És mind ezt élénk tárja az ő természetszülte he-lyes megfigyelésével egy nép gyermeke, egy úgyneve-zett paraszt.

Csendélet falun

Az este megöregedik,
Közel-távol éjjeledik.
A nagy Isten tengerében
Siki falu szendergésében.

Nagy, fekete kendőjébe'
Gyűlik az ég csillagpénze;
Fennakadt a szél a jákon
S keservesen ár a ágon.

Lány a kaput kulcsra zárja,
A tolvaj a padlást járja.
A szomszédban kuvasz vakkan,
Sarki kocsmá nagyot csattan.

Nóta ödöng az utcákon,
Bakter ballag háromlábbon,
Korhely ödöng hazafelé
S csendeseedik mindensfelé.

Üvegszeme apró háznak
Elsötétült már vagy száznak,
A többi is hunyorgat már —
S szárnyra két az átommadár.

Féltékeny Nagy Lajos.

Tréfál az élel

Iria Molnár Gyula, Hefőbáda

Egy faluban születünk és úgy összehozott a sors, hogy jártuk együtt a gimnázium számtalan kőlépcsőjét is. Jó, víg cimbora, de annál rosszabb tanuló volt, szerette a játékot, imádta a futballt és utálta a könyvet. Édesapjának egyetlen gyermeke volt, ki odahaza főkertész volt a grófnál. Mint ilyen, virágoskedélyű ember, földi javak után nem törekedett; fiáról úgy gondoskodott, hogy iskoláztatja és majd válik valamire. Úgy volt vele, mint az öreg gazda, ha faragott és kérdezték a béresek: „Mi lesz az gazduram?”

Megfordította a pipát a szájában s szolt:

— Lehet, hogy lócs, de ha nem sikerül — hámfa.

A fiú is nehezen akart valamire válni. Mikor én még délután a házidolgozatok tömkelegébe voltam temetkezve, Berti — mert így hívták — berontott:

— Te már végeztél? — kérdeztem.

— Oh, igen! Különbösen se töltöm időmet ilyen firkálásokkal, majd leírom az iskolában. Nem jössz futballozni?

— Nem, barátom, még nem mehetek!

Fogta kalapját és ment a hozzá hasonló osztálytársakkal játszani.

Dacára annak, hogy ilyen feltületesen gondolkozott a tanulás felől, mégis olyan szerencséje volt, hogy csak egy-két tantárgyból bukott. Legnagyobb szerencséje ott ütközött ki, hogy a javítóvizsgán mindig sikerrel átment. De minden hosszúnak van egy rövid vége. Hogy diáknyelven szóljak, egyszer „elvág-ták” a matematikából, szorgalmasan készült a javítóra, de hasztalan. Megkérdezte a tanár a vizsga végén tőle:

— Fiam! Van-e édesapádnak lova?

— Nincs neki, tanár úr!

— Hát ökre?

— Az sincs, tanár úr!

— Hát számara?

— Az sincs!

— No, édes fiam, akkor nagy kár érné az édesapádat, ha haza nem mennél, mert ha hazamegy, lesz neki ökre is, számara is. Te, fiam, ökör is, de számárnak meg olyan számár vagy, mint két számár. Menj haza szépen és nézzél valami tisztességes kenyérkereset után, mert itt nem fogsz érvényesülni, kár törni a fejed!

Megfogadta a jó tanácsot; hazament, elmesélte apjának a dolgot és várta valami jó és könnyű kenyérkeresetnek a kínálkozását. Eleinte apja egyszer-másszor kifakadt, hogy mindig henyél, de az édesanyja pártját fogta, végül apja is beletörődött. Berti pedig élvezte a gondtalan élet aranyzsabadságát. A gróf ségédtsíttjével kijárt a határba kocsizni, vadászni, az étellel úgy bánt, mint a könyvekkel; köny-

nyelműen töltötte az időt. Jó pár évet töltött már így el, úgy látszott, soha nem fogja meg a dolog végét, egyesek már megjósolták neki az akasztófát, mikor valami történt. Nemcsak vele történt, már ezen sokan keresztülestünk rajta.

Tavaszi volt, kacarászó napsütéses Virágvasárnap. Berti ment a templomba. Ütközben azon gondolkozott, hogy mikép lehetne ezt a tavaszi napsugarat dobozba zárni és karácsonykor kibocsátani, minden illatával, mert voltak neki ilyen nagyszerű gondolatai is. Mellette egy leány lépdelt.

— Jónapot, Ilonka! Hová? A templomba?

— Igen, odamegyek!

— Úgy végtelenül örülök, hogy ilyen bájos útitársam akadt — ragadta meg Berti a beszéd fonálát s igyekeztek tova.

Templomból megint együtt jöttek és Berti nem is vette észre, hogy ő már eltért utcájuktól, csak akkor, mikor Gombaszögi Ferenc díszes nagy házához értek.

— Köszönöm, hogy elkísért — nyújtotta kezét a lány.

Berti lehajolt és egy csókot nyomott a lány kezére. Ettől a naptól kezdve Berti új szórakozást talált, minden héten kétszer levizitelt Ilonkához, a lány szívesen fogadta, mert barátnői nem nagyon voltak. Apja jómódú gazda volt, tizenkét ökör járt ki s be a kapuján, de Berti azért nem érzett istállósza- got és hordta a jó könyveket, meg a gróf kertjéből a remek csokrokat. Később hetenként háromszor, végül pedig nem volt nap, hogy meg ne jelent volna.

A tavasz pompázott, Berti amint a kertben sétált, úgy vette észre, hogy a tavasznak erős lehelle- tére ráfeküdt a szívére s akármit csinált, mindig csak Ilonka forgott az eszében. Így ment napról-napra és egyszer úgy vette észre, mintha a kerti fákön fütty- résző kis madár is azt kiáltaná: Ilonka! Ilonka! Hozzádólt egy öreg fa törzséhez és elkezdett gondol- kozni. Az egész nagy gondolkozásnak az lett az ered- ménye, hogyha Ilonka nem lesz az övé, akkor... akkor... Akkor neki nincs mit keresni a világon! Így bizony! Mintha ez olyan könnyen keresztülvihető dolog lett volna, megfőzni egy fiatal leányt, még csak hagyjuk, de egy apát, pláne olyat, mint Gombaszögi Ferenc gazd'uram. Berti bement az üvegházba, kötött egy csokrot és elment Ilonkáékhoz! Kint ültek a tor- nácon ketten, az andalító esti szellő körülölelte őket. Berti gyöngéden a lány vállára tette a kezét.

— Ilonka! Most már nem bírom tovább, meg kell mondanom, hogy megörülök magáért. A szívem tüzet fogott és ha nem segít rajtam, szívem kiég és a maga

vétke lesz, ha egy napon azt fogja hallani, hogy meghaltam.

— Mi lelte magát, hogy beszélhet ilyet?

— Amint mondtam, így van, Ilonka — és megfogta a leány kezét. — Oh, mondja, remélhetem-e, hogy a kacsókat magaménak mondhatom, szóljon, mert megöl a bizonytalanság.

Pár percig csend volt, majd a leány megszólalt halkán, nyugodtan, de szerelmes komolysággal:

— Nekem is fáj ez a bizonytalanság, ha tudnám, hogy nem azt nézi, azt a vagyont, ami a hátam mögött van, én is könnyebben tudnék válaszolni.

— Mondja, Ilonka, akkor „ígent” tudna mondani?

— Azt hiszem, igen!

— Ezerszer köszönöm, hogy nem hagyott bizonytalanságban, most valamit tenni fogok, hogy bebizonyítsam azt; hogy nem az apukája vagyona kell nekem, hanem maga egyedül, örökre. Fölkelt, elköszönt, hazament. Egy óra múlva lefeküdt, de egész éjjel nem aludt egy csipetnyit sem, százszor megfordult az ágyban, most bánta már az elpuskázott életet. Még csak annyija sincs, hogy ezt a nőt el tudná tartani. Fájt a lelke, égette a szegény, hogy ilyen tehetetlen, hisz az utolsó béres is el tudja tartani feleségét, csak ő nem; ő az a haszontalan fráter, ő potyára ette itthon a kenyeret. Szégyenlette magát nagyon, megöklözte a fejét:

— Rongy vagyok, rongy! — mondta magának. Az éj sötétjében felült az ágyon és erősen elhatározta, hogy történjen bármi, essen akármilyen nehezen, de önállóságát biztosítani fogja.

Hajnalodott. A szerelem javítóműhelyében kezdtek dolgozni. Némely embert megront a szerelem, hanyaggá tesz, másokat javít, munkára ösztökél. Bertí fölkelt az ágyból, felöltözött, kiment a friss levegőre. Egy sétat tesz, hátha valami lehiggad feldúlt lelkében.

Erős tenniakarással a határnak vette magát. Gondolta, hogy lehetetlenség az élet, ha valamit ki nem okosodik, hisz őt is teremtette valamire az Isten. Megyen addig, míg valahol meg nem akad, ha a Dunáig ér és semmi nem jut eszébe, hát beleugrik, bele és pont.

De ne gondolja senki, hogy ő bele mert volna ugrani a Dunába; nem; ő sokkal gyávább volt, vagy jobban szerette az Isten. Egyik ember sokat dolgozik, a másik meg könnyelmű, léha és ráhagy az amerikai nagybácsi egy nagy vagyont. Hiába, egyik emberre hull a szerencse, a másiktól meg szökik. Így tréfál az élet, néha nagyon kegyetlen, jóvátehetetlen tréfát űz.

Bertí végigment a kukoricatáblák mellett, túl a kiskúton, kiért a nyárfasorral szegélyezett töltésre. Megvirradt. Amint széttekintett, az országút árkaiban, egy puskalövésnyire alaktalan fekete tömeget

vett észre. Közelebb ment. Egy autó roncsa fektült előtte, mely bizonyára defekt következtében leszaladt a töltésről és a vastag nyárfától összezúzódt. Nézte a roncsot; a soffőrülésen egy véres húscafat, hátul egy véresfejű ember. Tapogatta... élt, csak eszméletlen. A kanálisból vizet hozott, kimosta fejesebét, locsolgatta; nem eszmélt, nézte a másikat: az már halott volt. Megvizsgálta ismét a hátulsót, zsebeiben iratok; pénztárca. Elszedte tőle, szétnyitotta: roppant sok pénz... már-már kísértésbe jött... Gyorsan futott a falu felé, a gróftól kocsit kért, a nagybeteg behozta lakásukra. Bizottság szállt ki a helyszínre. A beteg lázban volt három napig, akkor kihallgatták; felelősség nem terhel senkit. Elsőtengelytörés okozta a szerencsétlenséget. Az utas egy angol gyár beltagja volt. Mikor egészsége helyreállt, Bertí átadta iratait, pénzét. Az kifordította tárcája tartalmát az asztalra, utiköltségei nagához, a többi Bertí elé tolta jutalmul jó cselekedetért. Bertí az ajándékot nem akarta elfogadni, mert igen nagy öszszeg volt. Az angol utas azonban megértette vele, hogy ne szerénykedjen, fogadja el. Ha más talált volna rá, elvehette volna úgyis tőle, őt pedig otthagyhatta volna az útszéli árokban; most várhatná őt otthon az édesanyja, felesége meg szeretett gyermekei. Hisz' az élte a kezében volt, ne aggódjon, van még neki miből megélni. Nem tudom, mennyi volt az ajándék, de biztosan kifutja a Gombaszögi Ferenc uram vagyonának az értékét. Elöttem a kártya, melyben értesít Bertí, hogy Gombaszögi Ilonkával tíz nap múlva kötendő esküvőjére elvár. Néha-néha mégis tréfál az élet...

Álom

Irta: Kőváry Margit

*Álom volt minden, álom az élet,
Porba hulltak a legszebb remények.
Ifjú akarási gyoron tűnt tova
S ha egyszer elment, nem tért meg soha.*

*Álom volt minden. Hosszú, mély álom.
Vagy csak szenderegés virágos nyáron?
Tán nyitott szemmel néztem a napba,
Vagy egy tündöklő fényes csillagba?*

*Sok évek teltek... vagy csak rövid nap?
Az égen sűrű jellegek úsztak,
Megrendült az ég, sötét vihar dúlt,
Szememre álom többé nem borult.*

*Mért jött a vihar, miért ébredtem fel?
Mért nem aludtam én örökre el!
Az ébredésből csak bánat fakad,
Egy szegény asszony szíve megszakad.*

Csillagjósolás

Jóslás égi jegyekből – A hónapok jelentősége az emberek jellemére

Közli: Bucsi József

Szeptember 23-ika és október 23-ika között születtek részére:

Szeptember a Mérleg-jegy hava. A Mérleg hetedik égijegye. Amely fiúgyermek a Mérleg-jegy alatt fogantatott vagy született, változó annak szerencséje. Az asszonyokat szereti, szeretetének hasznát veszi, gonosztságot nem űz, főképen a jóra igyekszik, igaz, tsztaéletű, kissé együgyű, nem mély gondolatú, minden embert szeret, de nem gondol vele. Ha vasárnap születik, rosszat beszélnek felőle és sok ellensége lesz, akiktől meg is félemlik, ez pedig három esztendeig tart ellene. Azután jó dolga lesz. Sok gyermekei lesznek, fő embereknél becsületben lesz. Fejének többféle nyavalyái lesznek, különösen szemeinek, szájának és fülének, de kigyógyul belőle. Igazmondó, alázatos lesz, nem ellenkezik, senkit nem gyaláz és 88 éves korában hal meg.

Amely leány e jegy alatt születik, magas, szép-nővő, nagyszemű, ravasz lesz; minden baromtól és ebtől fél. Rosszat mondanak felőle és ezért háborúságban lakik férjével. Az óráján vagy az oldalán jegye lesz, 5 vagy 11 és 36—45 éves korában beteg lesz és 90 éves korában hal meg.

Általában akik e jegyben születtek, becsvágyók, adakozók. A nők jelleme sok tekintetben hasonlít az oroszlán-jegyben született férfiakéhoz. A mérleg alatt született egyének szeretik a szabadságot, önállóságot, szeretnek a maguk útján járni. Értelenek ahhoz, hogy képességeiket kihasználják, értékesítsék. Meg vannak győződve arról, hogy sikereik lesznek, könnyen rajonganak, vigyázatlanok s meggondolatlanok. Nagyon emberségesek, készek mindenkin segíteni, s készek vagyonukat is megfelelni a szűkölködőkkel. A pénz értékét alig ismerik s nem szeretnek üzleti dolgokkal foglalkozni.

Nagyon érzékenyek és gyakran szenvednek olyan szomorúságok miatt, amiknek semmi okuk sincs, ilyenkor terhesek környezetükre. Mászor barátságosak, szívélyesek s irtóznak minden szörnyűségtől, még a pusztá vértől is. Akaraterejük erős, de könnyen eltéríthetők szándékuktól, amikor aztán megzavarodnak s tanácstalanul állanak. Nem nagyon rendszertűk, külsejükre nem gondolnak sokat, hanyagok. Nem barátai a művészetnek, hiúk és élvágyók. Felfogásuk, ítélőképességük változó, néha jó.

A Mérleg jegyében született emberek általában szerencsések az életben. Igazságosak és méltányosak.

A Mérleg drágakövei a gyémánt és az opál. Színei a világoszöld és az indigókék. Rokonjegyei a Víz-

öntő és az Ikrek. A jegy ura a Vénusz, a szerelem csillaga, ha a Vénusz órájában férfi születik, nagyon szeretik az asszonyok és ha leány — nagyon szeretik a férfiak. De amely gyermek — akár fiú, akár leány — a Vénusz órájában születik, magtalanná lesz, félő, hogy parázna lesz. A Vénusz embere igen lágy ember, szelid, nyájas, vig és sokbeszédű, tánc és vigaságban leli gyönyörűségét, amire sokat költ és ha azt a maga költségeivel nem éri el, hozzá nyúl a máséhoz is és ha nem vigyáz, föl is akasztják ezért néha a Vénusz fiát.

(Folytatjuk.)

Futásom még nem...

Irta: Nagy Imre

*Futásom még nem bús vánszorgás
Lihegéseim még nem vad átok.
Futok csak, mint a téli felleg,
Melyben nem lobognak villámok.*

*Most még csendes vagyok, mint a sí:
A szavam csak szellősuttagás,
Mely elhal a kavargó ködben
S a dalom is gyöngé méhdongás.*

*Eltitkolom fájdalmaimat,
Frissen nyílt rózsának hazudom
Vérző sebem, mit a tövis ejt,
Mely szívemre hullong az úton.*

*De eljön majd a várt forró Nyár,
Mely tűzével meggyújtja lelkem.
Eldörgöm tüzes átokban
Akkor minden kínom, keservem*

Üzenet

Irta: Sinka István

*Jöjjetek el hát elibém minden,
Ó, jöjjetek és ismerjetez föl,
En vagyok itt, az az ismeretlen,*

*Az a fáradt csillag, amely sohasem tündökölt,
S amely reménytelen, vaksötét éjbe
Testvérsugarát sohasem üdvözl.*

*Csak bolyong-bolyong fázó messzeségbe.
Ó, tán nem is csillag vagyok, csak hulló meteor,
Mely halavány kis csikot éget fenn az égre
S aztán lehull a földre holtan, valahol*

*Egy fáradt fárosz tán, mely többé nem ragyog
Az égen sem és a földön sem sehöl.
Vagy csak egy vándor, ki árván erre tévedt?
S aki halk verseket suttag földnek, égnek*

S akinek az útja: roppant messzeségek.

Kelemen Maris

Elbeszélés. Irta: Tóth Irén, Tiszanána

Rengette, ringatta karcsú nádszálderekeit a piros fehér, meg a sárgarózsák között. Haja fekete volt, mint az ében, az arca meg fehér, mint a frissen esett hó s piros, mint a fésző rózsabimbó. Magábaszívta a rózsák illatát, maga is hajladozó rózsza.

— Jujj! — kiáltott fel hirtelen, egy fehér rózsztó mellett és elkapta az ujját a rózsabimbótól. Piros vércsepp gyöngyözött azon. Ott reszketett fényesen, sötét biborban a fehér ujjahegyén. De nem sokáig. Lerázta róla a lány s azután vigan szagolgatta tovább a rózsákat.

— Szép jóestét, hugom! — köszöntött be a kerítésen felvégesi Tuzséri Pál. Felrezzent erre a lány s nevetve köszönt vissza a legénynek:

— Aggyon Isten, Pali. No, mijáratban van erre-felé?

— Hallod-e, Maris! Úgy teszel, mintha nem is tudnád — mondta szemrehányóan a legény.

— Nem hát! — incselkedett a lány nevetve. — Honnan a csudából tudnád én a kend szándékát? Hirtelenharagú volt a felvégesi Tuzséri s magában úgy gondolta Maris: Hagy mérgeskedjen egy kicsit, nem árt meg neki.

— No, velem ne tréfálkezzál, Maris, Nem jó az illen magamfajta legénnyel kikezdeni senkinek! — mosolyogva emelte fel két erős karját.

— No, hallja kend — szólt a lány —, kend akarja, hogy a felesége legyek? Hisz' még a mátkája se vagyok, másis azt mutogatja, hogy van kendnek két erős karja, amivel megüthet! — S durcásan fordította el a fejét.

— Nem úgy a', Maris! Hogy bántanak ilyen gyenge majoránnát, ma nyíltott rózsácskát, mint te vagy? Hanem hallod-e — s megcsillant a szeme —, elárultad magad. Mégiscsak tudod te, tudod már régen, hát hogyisne tudnád: legyél az én mátkám, s esztendő illenkorra meg a feleségem s meglásd, hogy a két erős karom csak arravaló lesz, hogy a te ringó derekadat ölgesse!

— No még, hogy esztendő illenkorra! — nevetett most már fel a lány. — Ha még a ... szögabíró kérne, még akkor se!

— Adod még te azt lejjebb is, Maris — mondta a legény.

Rántott egyet a vállán ez s ajkbiggyesztve szólt oda a felvégesi legénynek: „Adom hát! Lejjebb, az alvégfele adom. Van még tán ott is olyan legény, mint kend, még tán erősebb is!”

— Hüh! az árgyelusát! — fojtott el egy kacskaringós káromkodást felvégesi Tuzséri Pál. — Hát így vagyunk, galambom? — legyintett. — No, majd elvállik még az, hogy ki az erősebb, a felvégesi Tuzséri Pál-e, vagy az alvégesi? Jócaját, Maris! Imádkozzál

valakiér', mert Istenuccse, nagy dolog történik az éccaka!

Döngő léptekkel hagyta ott a lányt, aki összecsapta a kezét:

— Jesszusom! Mi lesz itt, mi lesz! Ismerte már a két legény tüzes vérét, tudta, hogyha összeszólalnak valamin: verekedés lesz a vége. — Istenkém, ne hagyd, ne hagyd! — könyörgött a hangja s a karcsú derka megrogyott egy pillanatra. De aztán büszkén egyenesedett fel:

— Én miattam! S örült neki, mint a gyerek az új játéknak.

S csakugyan történt valami. A felvégesi Tuzséri Pál fejébe fokost eresztett valaki. Nem is olyan messze az alvégesi Tuzséri Pálék házához. Ott feküdt megmerevedve, piros vér volt a fejealja s a kezében ott szorongatta a fokosát ő is. Megüvegesedett szemével az eget nézte, mintha valamit keresett volna rajta. Nem volt azon semmi, tiszta kék ég volt az. Hűs tavaszi reggel, s szellőcske se rebbent, csak valahol egy pacsirta kezdte meg Istent dicsérő dalát. Az is lehet, hogy a felvégesi Tuzséri Pál lelkiüdvéért könyörgött, hogy ne büntesse meg nagyon az Isten. Nem lehet azt tudni.

Alvégesi Tuzséri Pál meg eltűnt a vidékről, soha hírét nem hallották. Voltak, akik azt mondták: beállt katonának, mások meg, hogy tolvaj, gyújtogató lett belőle. Csak a Tisza hallgatott, ahogy eltemette a fiút, úgy eltemette a titkát is.

Siratgathatta a szép Kelemen Maris mindkettőjüket, amínthogy siratta is. Nem volt már piros az arca, hanem sápadt, mint a hold télen. Nem ringatta már a derekát se, ha naphoaszat ott járkált nyugtot keresve a hervadó rózsák közt. Azóta maga is hervadó rózsza...

Asszonyok és leányok tanácsadója

K. Margit. Köszönjük a novellákat. Majd alkalomadtán a Virágoskertben jönnek. Ami a csörögel esetet illeti, már úgy sem tudták volna folytatni. Végül kimerül a téma s mi úgy tudjuk, hogy az eljegyzés és az esküvő után történő dolgokat a hölgyek már nem szokják elmesélni.

S. Gitta. Már régóta nélkülözi hölgyközönségünk szellemes munkáit. Kérünk néhány jó dolgozatot.

B. Terus. A versike nagyon jó, csak nem fejezte be, így nem jöhet. Valami jó prózai dolgot kérünk a Virágoskert számára.

N. Juliska. Ön most van elkeseredve? Hiszen jön a farsang. Sose bústuljon, nem érdemes. Olyan férfiat ért nem érdemes keseregni, aki ilyen hamar felejt.

S. K.-né. Ha rajtunk állana, már régen megkapta volna hadikölcsönsegélyét. Sajnos, mi hiába sürgetjük, mert még talán a miniszter sem tudja, honnét veszi. De majd fokozatosan megkapják.

ELSŐ CSÓK ÍRTA: BUCSI JÁNOS

Gyönyörű őszi reggel volt. Bordásfalván mindenki szüretre készült. Birkás Dudás Béni bátyánk is megtette az előkészületeket. Előző héten már kimosta a kádakat, a prést megtisztította a portól, mert bizony kerek egy éve, hogy nem használták. A hordókat is jól kimosta, bekénezte, hogy a bor el ne romoljék. Kati leánya pedig, — aki már eladók sorába volt, — napszamosok után nézett, hogy a szürettel minél előbb végezzenek.

Összejöttek a szüretelők, mindenki ott volt, csak Dudásné asszony hiányzott. Ő azonban nem is lehetett ott, mert más elfoglaltsága volt. Már reggel korán kiment a szolgagyerekekkel a szőlőbe, hogy a gulyásfőzéshez és borforraláshoz valami tűzhelyet készítsenek.

— Nohát, mindenki ittyan? — kérdi Béni bátyánk.

— Itt vagyunk — volt a válasz.

— Üljetek hát fel a kocsira, mert bizony a kol-dus már a hetedik falut járja.

Felültek, elindultak és Béni bátyánk a lovak közé vágott, hogy minél előbb odaérjenek a szőlőbe, oda, hová sok álmatlan éjszakán a gondolata szállt só-hajtva az Istenhez, hogy csak addig ne érje valami veszedelem, amíg érik. Megérkeztek és így szól Béni bátyánk:

— Asszonyok, emberek, megérkeztünk! Az Isten a tőkére adott eleget, minden veszedelem nélkül sze-rencsésen megérett, most ennek örömeire mindenki ihat, aki akar, egy bögre bort, akár hideget, vagy forraltat, az anyuk már gondoskodott rólunk.

Amíg a bort fogyasztgatták addig Béni bátyánk kiosztotta a munkát. Kardos sógor és a Varga szom-széd sajtolnak, te meg, Farkas komám, majd a hor-dókra vigyázol a pincében, úgy mint tavaly. Te, Józsi fiam, a Ferkóval puttonyos leszel, az asszonyok pedig a lányokkal együtt szedegetik.

Még Béni bátyánk jól be sem fejezte mondóká-ját, egy hang közbevág:

— Aggyon Isten, jóreggelt, Béni bátyám!

— Aggyon az Isten neked is, — volt a válasz.

— Anyuk, — szólt Béni bátyánk — adjál egy bögre bort a Mihálynak is!

El is fogadta, de mielőtt a borból ivott volna, egy lövést csinált a levegőbe, mert hát a hegymesterek így szokták ezt Bordásfalván. Mindenki megitta a bo-rát, kezdődik a munka. Szedők között Katié volt az első, ő szedte legelől és közben felügyelt a többire is, hogy valami fűrtöket itt-ott el ne hagyjanak, mert bizony, takarékos lány volt és a rendet is igen sze-rette. Béni bátyánk a présházban dirigált, az anyuk pedig a gulyásfőzéssel volt elfoglalva. Józsi, aki már a szüreti mulatságon szemet vetett Katira, mindig ott sürgött-forgott mellette. Addig beszélgettek, míg Kati egyszer csak azt vette észre, hogy a többiektől igen elmaradt. Az asszonyok pedig suttogtak: nézd csak, látod? Még a farsangba lagziba leszünk. Kati pedig így szól: — Ejnye, de elmaradtam, ez egy kicsit szé-gyen rám nézve, hogy utolsó lettem. Józsikám, segíts egypár tőkéet leszedni, legalább utólérném a többieket.

Józsi, aki már régen kereste az alkalmat, hogy hogyan kezdje meg a szót, így szól:

— Segítetek, ha megcsókolsz.

— Mit mondtál? — kérdi Kati, mintha nem ér-tette volna meg és Józsi erre már tele puttonnyal el-

ballagott a présház felé. Menetközben elgondolja ma-gában, milyen szép, okos, értelmes teremtes, meg egyedüli leány, itatáskor öt-hat tehenet hajt a kúthoz, jó család, megpróbálom, hátha sikerül a tervem. Kü-lönben is, ha visszamegyek és megcsókol, akkor nem lesz Kati úgysem másé, mint a Berkényi Jósikáé.

Józsi vissza ért. Kati ismét megkérdezi:

— Még most sem segítesz?

— Segítetek én, ahogy mondtam. Adsz egyet?

— Adok, adok, csak látnám már, hogy szeded.

Józsi ügyesen letette a puttonyt a hátról és neki-állt. Már vagy tíz tőkéet leszedett, így szólt Katihoz

— Hanem nekem már menni kell, most már ide az ígérettel.

— No, gyere ide, itt nem látnak meg, mert az őszi barackfa is éppen irányunkban van, meg egy lugas is, ami a pogácsaalmafára fut fel.

Józsi megkapta jutalmát és csendben eltűnt a tő-kék közt, csak Kati jegyezte meg:

— Tudod-e, hogy ez volt a legelső csókom, amit legénynek adtam?

Józsi útközben előveszi zsebtükrét és folyton né-zegette magát, mert úgy érezte, mintha égne azon a helyen, ahol Kati megcsókolta.

— Csak számár voltam, hogy nem adtam neki vissza — gondolta magában.

A szüretnek csakhamar vége lett. Józsi meg Kati annyira megismerkedtek, hogy pár hét múlva meg is kérte. Béni bátyánk nem mondott ellent, sem Du-dásné asszony, csak azt az egyet kötötték ki, hogy a lányt a háztól ki nem adják.

— Édesapám! Én a tölre elmennék Pestre szol-gálni, legalább egy kis jobb konyhát tanulnék vezetni!

— Én nem bánom — szól az apja és Dudásné asszony is igent bólintott.

Katiból jó cseléd vált, hanem egy vasárnapi kimenőjén nagy esemény történt. Egy fiatal hiva-talnok szemet vetett rá és a dolog odafejlődött, hogy Józsi mind ritkábban kapott levelet, mert azt gondolta Kati, hogy minek írjak én olyan eszmás parasztnak, mikor lehetek úriasszony is! Miért hajtjak én teheneket a kúthoz télen térdig érő sárban és minek fejjek én, mikor itt Pesten helyembe hoz-zák a tejet. Így sorról-sorra elgondolta és azt hatá-rozta, hogy ő nem megy már haza, mert különben is a hivatalnokkal való egybekelésük elmaradhatatlan.

Éppen írni számított már Béni bátyánk, hogy hazahívja ezt a leányt, mert kell a dolgos itthon, hi-szen már tavaszodik, meg hátha elrosszul, mint afféle lányok Pesten. De éppen ekkor kapja a levelet és ez áll benne:

— Kedves szüleim, bocsássanak meg, én a ta-vaszra nem mehetek haza, mert megismerkedtem egy hivatalnokkal, aki igen kedves fiú és husvét hetében meg is esküdünk, ha beleegyeznének, mert muszáj. És én máskülönben sem akartam a Berkényi Józsi fe-sége lenni Bordásfalván.

Másap egy gyászlevelet kap Kati, amiben azt ír-ják neki mindössze két sorban, hogy a hivatalnok urat a villamos elütötte, a Szent János-kórházban meghalt. Holnap temetik...

Biztos helyen van...

— Elvezettem egy üveg anapaxot. Nem hozta sejtleg valaki ide, biztos úr?

Rendő: Az üveget nem, de itt hempereg a becsü-letes megtalálól! (Beküldte: Keszár Zsófia, Csorvára.)

KERTÉSZET

A gyümölcsfák téli permetezése

A téli permetezés elvégzésének ideje tulajdonképpen lombhullástól a rügyfakadást megelőző két-három hétig terjed. Legeredményesebbek a kora téli vagy a késő télvégi permetezések, míg a januári permetezések hatása már kisebb. Ez a hatáskülönbség különösen a rovarkártevőkkel szemben mutatkozik s abban leli magyarázatát, hogy januárban a fán elrejtőzködött rovarok, peték, bábok stb. a teljes téli nyugalmi állapotban vannak, életmüködésük a minimumra csökkent s ilyenkor kevésbé érzékenyek a külső behatásokkal szemben. Azonban néha, mikor szorít a munka, vagy ha nagy gyümölcsösök megpermetezését kevés munkással kell elvégezni, ilyenkor is szükséges permetezni. Tartsuk azonban szem előtt, hogy fagyban permetezni nem szabad. Ez úgy értendő, hogy akkor nem szabad permetezni, mikor a hőmérséklet nem haladja meg a plusz 1—2 fokot, tehát a nappali fagyok ideje alatt. Ha azonban csak éjjeli fagyok vannak s nappalra a hideg felengedett, úgy bátran permetezhetünk.

November és december hónapokban már sokan azt hiszik, hogy nincs is munka a kertekben, pedig ezekben a hónapokban kell a földet előkészíteni a jövőévi termés számára. Különösen figyelemmel kell lennünk az őszi ásásra.

Megművelés alatt álló kerti talajunkat legjobb őszelet megőszni. Ez az őszi ásás mindig hantos legyen, azaz az egyes ásónyomokat az ásóval teljesen felfordítva vetjük le a földre és azt nem vagdossuk meg az ásóval, hanem egészben, hantosan hagyjuk. Így a nagy rögök között a téli fagy a földet sokkal jobban átjárja. Különösen áll ez a nehéz, kötött talajoknál, melyeket tavasszal az ilyen ásás után csak szét kell húzni gereblyével, mert egész porhanyóvá porlasztja a fagy. Fontos azonban, hogy agyagon ezt a munkát még okvetlen a téli fagyok előtt végezzük. Ez a munka az agyagtalajok egyik leglényegesebb javítója. De a könnyű talajoknál is lényeges, mert a talaj kiszellőzősét eredményezi. Ugyanígy ássuk meg kiürített virágágyainkat, gyümölcsösünket, zöldséges tábláinkat stb. Ahol nagyobb és állandóbb jellegű telepítés előtt állunk, mint például gyümölcsös, évelőágy, faiskola stb. létesítése, ott a legajánlatosabb talajmunka a fordítás, rigolirozás. Ennek a munkának a talajt két ásónyomra dolgozzuk meg.

A trágyázást itt lehet az első és második ásónyom között végezni, de lehet a kevés humusztartalmú második ásónyomot egyedül megtrágyázni. Fordítást, mint már említettük, általában új telepítésnél szoktunk alkalmazni. Az őszi ásásnál igen fontos gyakorlati szabály, hogy az ázott és még nem ázott talaj között egy az ásás mélységének majdnem megfelelő mély árkokat hagyjunk, — ugyanolyan mély nem lehet, mert a föld apraja az egyes ásónyomoknál belehull — csak így tudjuk az egyes ásónyomot jól kiemelni és felfordítva az árkokba felső oldalára vetni. Az ilyen ássa növényvédelmi jelentőségű. Mert míg egyrészt a föld felső részében telelő gomba- és rovarkártevők telési

alakjai oly mélységbe kerülnek, ahol vagy elpusztulnak, vagy nem tudnak a felvilágra jutni, például poloskaszagú levéldarázs, másrészt pedig a mélyen telelő kártevőket, például cserebogár és pajorja, esetleg lötétű stb., a 30—35 cm-es talajmunkával a felszínre hozzuk. Ásásnál ne is feledkezzünk meg erről és mindig figyelemmel kell kísérnünk a barázdánkat.

Kópéságok

A HENTES ÉS A KOFA

(Beküldte: Györke Lajos, Sennyeháza)

A hentes és a kofa összeveszték a piacon. Az ügy a bíróság elé került. A kofa megereztette nyelvét s elkezdett szitkozódni, átkozódni.

A hentes csak nézte a kofát. Egyszerre telkesedve felkiáltott:

— Asszonyom, én özvegy vagyok! Nem lenne a feleségem? Még sohasem láttam ilyen képzett kereskedőt nyelvet. — S mivel az asszony is özvegy volt, lecsillapult a haragja és a henteshez simulva hagyta el a bíróságot.

NAGYON SZÍVESEN

(Beküldte: Tóth Sille József, Gulambok)

Egyik molnárnál megjelentek a malomellenőrök. Amikor a vizsgálatnál végeztek, megkérdezték, nem volna-e hajlandó kivétni őket az állomásra.

— Kérem! Sokkal szívesebben, mint idehozattam — feleli a molnár.

TAKARÉKOSÁG

(Beküldte: Kovács Géza, Vészteg)

Az egyik gazda egy téli estén átmegy a szomszéd-jához. Elkezdének beszélgetni. Közben a vendéglátó gazda elfújja a mécsest.

— Miért fujta el ké? — kérdi a szomszéd.

— Beszélgetni sötétben is látunk — mondja a gazda. A mai világban spórolni kell.

Másnap este ő megy át a szomszédba. Amint teül a szomszéd mellé, ő is elfújja a lámpát és elkezd ololdozni a nadrágját.

— Mit csinál, szomszéd! — kérdi a másik ijedten.

— Levetem a nadrágomat — mondja a szomszéd —, mert ha ül az ember és izog-mozog, kímálik a fenéke. Így kell spórolni a mai világban.

ALLJON MEG KEND

(Beküldte: Simon Kálmán, Adorjánháza)

Csendör: Allj meg, cigány, mert lővőkl!

Cigány: Alljon meg kend, hiszen kendet nem kergeti senki.

Feladta kiadó: Takács Károly.

Előzetes kiadás: Pálfi János.

Nyomtatott a Stádium Szajtóvállalat Könyvnyomtatásig Kft. nyomdájában, Budapest, VI., Rózsa-utca 111. sz. alatt.

Feladta kiadó: György Árpád.